

Four Months Le Rabbin

דרי"א קאלמאר יום ה' י"א מנחה תר"טו ל"פ"ק

חיים שלו וישע רב להרבנים יושבי על מדין בגליל
הקאנסטאנטינופול דקאלמאר.

בבית ישראל ראינו שערורה השמיטה והבדיקה מקצוע גדול בתורה
אשר כמה הלכות תלויות בהנה מוסרות לכל הדבא וסכינו וכל השמחה בידו
ומאחר עלות יביאונו לבדך את הונח ולהכדיל בך החיה אשר תאכל ובין
החיה אשר לא תאכל אף אם לבנו לא ראה חכמה מיסוד אמונתנו הקדושה
ואין מלה מכל דברי התורה על לשונו ואך איש נבער מכל דעת ומזימה
כאלה יורה את בני ישראל את הקיטר ואת האסור ואך בני ישראל יסמכו
על איש כזה בעניני השמיטה אשר גדלו מאוד וכריכים דקדוק רב והשגחה
גדולה הלא אם אין חכמה אין יראה?
עוד רעה אחת ראינו וגדולה היא בעינינו ממקור משחת חסדיו ודיעה
היא יוצאת האנשים האלה אשר אין להם חלק ונחלה בהבנת המקרא והתפלה
וכל ספרי ל"ה ק המה להם כספר החתום לא ידעו ולא יבינו יבלי ארת
ומניהם בדרוף אחרי ההבל ובישיבת לצים לצון חמדו להם, ופתע פתאום
כאשר יקראו ערם נחו ערם שקטו ועדן לא שב רוחם אל קרבה ימהרו לשפוך
דם לשחוט ארת הבהמה למען לא יפרעו מחבורתם והם המה הרבו ארת
המשטמה בינה לבין העם בשומם את כבודם לקלון, ולא לבד שמש אין
לסמוך על אנשים כאלה בעניני השמיטה הצרכים מתוך רב וישוב הדעת
אבל גם כדי בזיון וקפץ המגיע לעבודת ה' יען כי רוב השומטים המה
שלוחי צבור והם המה לפני ה' ישפכו שיחם על עמם ועל ארצם, ואף אם
נאמר "ודלוגו עלי אהבה ולגלוגו עלי אהבה" ודברי פיהם אשר ידבר
תפוכות וישוב תהלה לתהלה ותפלה לתפלה יהיו לרצון לפני ה' הלא
תצלנה כל האזנים השומעות החרופים הגדופים והנאצות היוצאות מפיו שלוחי

[1855]

Salomon Klein, of Colmar.

נכור כאלה בתפלתם בשנותם את טעמם דבר בהפכו ובהפירוס את הדבקים ובדבקה את הנפרדים: ומה יחמרו האנשים אשר לא מבני ישראל המה אשר אחרי ראו את האנשים האלה בסוד משחקים בחברת סוכאים ובזוי עם ואחרי שמעם את דברי האלה אשר פיהם מלא ורגל על לשונם יראום בגשת אל הקדש לעבוד את עבודת ה' לכפר על בני ישראל.

הן החמרה לא אחיד תחרת לשוני כי תל לא אלמן בגלילו מהשף ומקשוחים אשר באשור היושר והאמונה אחוז רגליהם ובתורת ה' חפצם ובה ישעשעו איש איש לפי ערכו ומצונו מנתיבות ומחבורת נקלים. אכן לדחוקי נפשי שמעתי כי יש בהם שלא הטו אזנם ומאנו לשמוע את אשר הושת עליהם כאשר הורשו לשחוט אכן אין קורא בשמותם ואין איש גולה את אזני מי ומי המה חלה! ולכן בחתי בזה לבקש מאתכם לפקוח עינים על שף ושוכ חשה בסביבותיכם ולהקירם על כל הדברים אשר הושמו עליהם לחוק כל יעבורו ולהודיעני מי ומי אשר יאטום את אזנו משמוע בקול מוסר כי אינכם בני חרוץ מלהשיג בדבר גדול כזה הנגע למצות הכנורא ולכבוד האמונה ואזני על משמתי אעמודה לא אשא פני איש ליתת ל'איש כדרכיו הן להעבירו מעל כנו הן לפוכלו רק לזמן מה ולשמוע יוטב ותבא עליו ברכת טוב!

אכן גם על זאת תפקחו עיניכם אחי ותעשו ככל אשר תשיג ידכם לטובת השף ושוכ אשר ישמעו לקול דברינו וינהגו בדרך האמונה והמוסר ובתורת ה' ינהגו בלי לכת אחרי הקבל תזהירו את העם לא לבד שלא לפגוע ח"ו בכבודה או לגרשה מעל מעמדה על בלימה, אבל לכבדם ביתר שאת וביתר עז ולתמכם בימין מדקבם למען יגשו אל ה' בטוב לב ומחוסר כל דאגה להתפלל בעד קהלם ותפלתם תהיה אז לרצון לפני ה' אמן.

ביד אייכם המדבר לכבוד אמונתנו הקדושה והדורה שלומכם וטובתכם כל הימים.

הקבץ שלמה וחלף בן לא ח כיה ראובן משה קליין זל מורה למדינה וראשון דקאנסיסטאריוס דגליל עלין דהיין ואגפיה יע"א

רדיא

זאת חורת זוכתי הזבח בגליל הקאנזיוטאריוס דקאלמאר יע"א.

א

כל מי שרצה להיות שוחט ובודק בגליל הקאנזיוטאריוס דקאלמאר, יכתב להרב דקאנזיוטאריוס לכל הפחות שישה חדשים, טרם יבא להתנסות, למען יוכל הרב לשאול לחקור ולדרוש היטב ע"י יושר וכושר מפעליו והנהגתו, הן בעניני האמונה הן בעניני מוסר.

ב

לא יבא להתנסות עד שיודע לבאר באר היטב פירוש המלות של חמשה חומשי חורה ותפלות כל השנה לפחות.

ג

אל יורשה להיות שוחט ובודק עד שידע ויבין על בורים, דיני שחיטה ובדיקה של הגאון מ'הר"י ווייל ז"צ ליה ולכן לא יספיק שידע להשיב שואלו דבר בדיני מ'הר"י כאשר המה ערוכים לפניו כלשון הקדש, אבל צריך ששפתיו תוכלנה לברר מלולן לתרגם הדינים כלשון העם אשר יושב בחיבו.

ד

נכון יהיה מאוד אם השוחט ילמד ג"כ דיני נקור ויאמן את ידיו במעשה הנקור למען יוכל להשיג על הטבחים.

ה

כאשר ירשה להיות שוחט ובודק יבא לשרת את אהיו בעבודת הקודש יחזיר על למודו; ולא לבד דיני שהיטות ובדיקות מ'הר"י ז"צ ל לא יסורו

יב

לא ישחוט עגלים גריים ומלאים, עד שיהא ברור לו שהם יותר מבני שמונה ימים. וזאת כזה האופן: אם עד אחר כשר ואינו נוגע לטבח יעיר שראה העגל הנדי או הטלה שמונה ימים קודם השחיטה. רי כזה, ואין השוחט צריך לברוק אחר הסמנים. ואם אין אחר כשר כגיל מעיר על זה, רק הטבח יאמר כגיל יעין השוחט ויברוק הסמנים, דהיינו השניים, הקרניים, והטבור; ואם שלש אלה ימצאו לה יוכל השוחט לצרף אמירת הטבח עם הסמנים אבל על רברי הטבח לבר ועל הסמנים לבר אין לסמוך; והכל לפי מה שהוא טבח.

יג

יהיה זהיר מאוד שלא יפילו הבהמה בעקור ארבע רגליה רק בשלש, ורגל הרביעית יניחו בלי עקור, למען חוכל לנעוץ צפרניה בקרקע.

יד

כשתוקף האגודל על שיפוי כובע אחר שחיטת העוף לראות אם נשחטו רוב הסמנים, ישגיח גם כן אם יכנסו הסמנים לפניו לאחר שהסיר אצבעו, כי אם לא יכנסו לפניו הוי שמוטה וטרפה.

טו

בכל פעם שיברוק הריאה, יברקנה לכתחלה בגוף הבהמה, אבל יזהר בעצמו שלא להכשירנה אף אם במשמושו לא מצא שום ריעותא; רק יוציא הריאה לחוץ ואז יברוק אותה. עוד פעם, כרי שלמראה עניו ישפוט במשרים, ועל כינתו אל ישען לאמר: הנני שוחט מומחה וירי מושלח בכל למצא כל דבר סתר בקרב הבהמה, כי יש רברים שלא יוכל למצא בגוף הבהמה כמו שני מראות וכרומה, וכמה מכשולות יצאו מתחת ידי הבורקים על שסמכו על חכמתם ולא הוציאו את הריאה לחוץ. ומי האיש ירא ה' וחרד אל רברו יבנים את עצמו בספק להאביל חיו טרפות ולהתיר את האסור? וכפרט בדבר הזה אשר בנקל נוכל לברר הרבר.

טז

השוחט לא ירשה את הטבח להוציא שום דבר מהבהמה אם לא בעמירתו על גביו, ואם עבר הטבח והוציא דבר שלא בפני השוחט, לא יברוק את הבהמה ויטרפנה תכף — וכשיוציא הטבח בפני השוחט את הקרבים אשר ררכו להוציא קודם השחיטה, ישגיח השוחט היטב שאל יוציאם בבה ובחוק כי עי חוק ההוצאה אפשר שהשוחט לא יוכל עוד לראות אם נסרך טרפש הכבר לבית הבוסית, ועוד כמה חשישות יש כזה.

מלבבו, והיו שגורים בפיו, רק גם הכנת המקרא והתפלות. ויוסיף אומץ לשמוע בלמודים, ולקח לקח, למען תהיה תורת ה' בפיו, ויראת ה' על פניו תמיד. לשמור לעשות ולקיים ככל התורה המסורה לנו, וככל המעשה הנהוג בעדת ישראל.

יז

ילך בדרך טובים, ויתרחק מושבת לצים, מחברת מושחקים ומרקרים' ומסוד קרי הרעת. וישים אל לבו שמלאכתו מלאכת שמים, חומר השחיטה, ונודל עיניה, ושעניו יכמו כל עדת בני ישראל לאכל את הובה, ואם היו יזהר אחר רעיו הכל ויבינו עשמונתו וסעפותיו השוטטנה אנה ואנה, לבו כל עמו לבון בראוי כבדיקת הסבין, במעשה השחיטה, ובכריקת הבהמה. ובקל היו יוכל להאביל את אחיו נבלות וטרפות ויהיה חוטא ומחטיא את הרבים ר. לכן ידע כי בנפשו הוא, ויתרחק הרחק מאוד, מכל מה שיכול להביאו לידו קלנת הרעת.

יח

יכון לו סגנון ואבני השחוח יפים וטובים, ויזהר שיהיו סבינו תמיד בחוקת מהוקנים למען לא יצטרך לעמול הרבה בהשחוח כשילך לשחוט.

יט

בכל פעם שלך לשחוט הן בהמה הן עוף יברוק סבינו יפה יפה, כמתן וכמונת הרב, ולא במרוצה וכחפזון ואל ישחוט עד שיהיה לו ברור סגנונו כבהרים שראו נשאר שום פגימה בסבינו. ואחר השחוח הסבין יקניע ויטח זמן מה, למען לא יהיו אבריו כבדים עליו מחמת מורח ההשחוח, ולאחר השחיטה יברוק כמו בן הסבין יפה יפה אחר קנחו אותו מהרם שעלה.

כ

יזהר שלא לשחוט לתוך בלי.

אם המצא המצא לו פגימה בסבין אחר שחיטתו יאמר מיר ששחיטתו פסולה, ואל יחשיב מהשכות לאמור בלבו שיטרפנו אחר הכריקה.

כא

לא ישחוט בהמה רקה או גסה עד שיהיה לפניו אנה ואנה לפחות בחוק ה' אמית.

יז

ישגיח השוחט היטב כשהטבח מנפח הריאה שינפחנה כמשפט.

יח

יהיה מתון מאוד במיעך הכרבות ולא ימעיך רק בבשר האצבע ולא בעפרו ולא יכסיר את הכתמה עד שראה שלא נשאר שום דלדול בריאה אחר המיעך.

יט

בבדיקה אחר המיעך צריך מים פושרים ולא צוננים, ועל כל פנים יעמדו המים ככה אחר השאיבה איזה שעות.

כא

אם יש סרבא הלוי, יש לנפוח הריאה אף בלי מים ולבודקה כלה אחר נפוח, וגם יבדוק את הצלעות.

כב

אל יורה אגים כריאה, ולא מים זכים ולא שום דבר שיש לו ספק בו. רק יביאנו לפני המורה, וגם אל יורה שום דבר מתוך הגחות שחיטות ובדיקות שבידו, רק מה שכתוב בפנים. ופשיטא דפשיטא שאל יורה בדבר המסס ובית הכוסות הנכרכים לדופן [שקורין אנגעטלאגען] וכדומה בשאר דברים המתהווים בהם, באשר שהוא מילתא דשכיח ביותר שנמצאים שם מחטים ומסמרים. ויהיה לו עינא פקחא על זה להביא הדבר לפני המורה אשר יורה כזה אם להכשיר אם להטריף.

כג

אל יכנס מורך בלבו מפי המת הטבח ויורה מתון מתון כמלאכתו הן בבדיקה הסבין הן במעשה השחיטה הן בבדיקה ויביא לפני המורה כל דבר שהתירו איננו ברור אצלו ואם יאלצנו הטבח לעבור על אחר מהדברים האלה מיד ילך וודיענו להרב דקהלתי והרב יכתוב חיבה ומיד להרב הקאנסיסטאריום.

כד

אין השוחט רשאי לשחוט במקום או ישוב אשר יש שם שוחט אחר הרגיל לשחוט שם על פי הרשאת הקאנסיסטאריום אם לא שהשוחט הקבוע נמנע מלשחוט הן ע"י חלי ר"ל או ע"י פסול או שהלך למרחקים ולא יוכל לשוב ולשחוט. ואי עי"כ לא ילך שמה שוחט אחר לשחוט כ"א

ע"י הרשאת השוחט או הפדום של הקהלה או הישוב אשר שמה הולך לשחוט.

כה

ויען כי רבו מקרי האדם ואנוש אנוש הוא ידוע חלי ומכאובים ואיננו תמיד בתקפו ובנבורתו לכן יחויב כל שוחט ובודק לבא כל שלש שנים אצל הרב דקאנסיסטאריום להתנסות. הן למען דעה אם עוד ידיו רב לו להרגיש פנימה כל שהוא הן לראות אם הדינים עולם שגורים בפיו ואם ח"ו יפול על ערש דוי כשיקום על משענתו לא יוכל לשחוט שום דבר אף בתוך שלש שנים טרם נסוהו הרב דקאנסיסטאריום פן ואולי אבד חוש ההרגשה או נכר עליו כה השכחה והדינים נשכחו ממנו.

כו

כל הדברים האלה יהיו תמיד נגד עיני השוחט לבלתי סור מן המצוה אשר צוה עליו כנ"ל ימין ושמאל וכל העובר על הדברים האלה מתרשל במלאכת שמים וזה אות על קלות דעתו, ועל מעוט ידאחו, ולכן ראוי הוא להעבר מעל כנו מהירות עוד שוחט ובודק בגליל הקאנסיסטאריום דקאלמאר הן רק לזמן מה או לעולם; כפי חומר הענין ולפי ראות הרב עד היכן מגיעים הדברים אשר הטא לאשמה בהם.

נעשה פה קאלמאר לדבר חק ומשפט לזובחי זבח דגליל הקאנסיסטאריום הנ"ל יום כ" ר"ח מנחם תרט"ו לפ"ק.

הקטן שלמה וואלף בן כ"ה ראובן משה קליין ז"ל מורה למדינה וראשון בקאנסיסטאריום דגיע רהיין ואנפי יע"א.

אין דייע וואהן (אויכען) העררען פֿערוואלטונגס קאמיוניקאציע דער
קאמיוניקאציע קאנסיסטאריא זירקאנסקריפטיאן

אויס צעזויגערן וואכט און ווידער נור זי הייער דייע ערפֿאהרונג, דאס אין
איינעם דער וויכטיגסטן פֿונקטע אונזער רעליגיעזע אביגענדהייטען, אין דער
ערפֿייונג דער מצות שהיטה נבואה, בעדייטענדע ווישטענדע אבזאולוטען.
די פֿונקטען דייער שטרענגען אונד היינען אביגענעהייט, וועלכע פֿאר
אויס, איינען אַלט רעליגיעזן קארקטער אונד (נעבענזאנדען ערפֿארדערט,
וועלכע פֿערנער איינע קענעטעס, הינדענעס ניכט אונקענעטעס, אין דען
שפֿארטען דער יידישען ליטעראטור בעאנשפֿרוכט, — אינדעס דייע וואכנדיקען
טיגען אונד זעהרליכען פֿארשריפֿטען, דייע זיע ענטהאלט, וואלכע אונאבזוייסבאר
פֿערומגען, — אייט הייער דען האנדען וואלכער וועיעטע אנטפֿערטריט, וועלכע
דייען אבזוייסען אין ביי ווייטע אונבעררייעדיגענדעס וואסע ענטפֿערען.
יא, דייע איבען האט זא ווייט און זיך געגריפֿען, דאס דערארטגע שוחטים,
וועלכע היינעס נבואה דען דייעט אום חזנים פֿערנעהען, ניכט איינזאן דען
פֿירט מלוח הרפלה פֿערשטעהען, נאך זי פֿערשטעהען זיך בעהיטען; וואג
דען שטאט נענטערען אין וויטהעהיינען, נעכטען אונד שפֿעליגענען.
שאפֿטען איהרע נייע פֿערגייען, איהרע היינען פֿונקטען אונד אונזען
וועלכע זיע וואהן זיערליך הייען האטען אבהאלטען וואונען טרויריג אונד שויערליך.
זיך אייט זיע, דייע פֿאליגענען זאך שטרענגער רעליגיעזען פֿארשריפֿטען,
וואלכען האנדען אנטפֿערטריט זי זעהען, אינדעס זיע וואהן קוין פֿאן איינעם
דערארטגען שוחט זי פֿערווארטען זיין דירפֿטע, דאס זיע וויט געוויסענעהייטען.
קייט וויינען היינען דייעטע פֿערנעהען, אינדעס זיע פֿערנער קוין זי זיע.

ווארטען זיין דירפֿטע, דאס אייז געביט פֿאן וואלכע אבגעארדעטען דער
געוויינדע גען היינען גענענדיט, וואהגעפֿאליג אויסגענאמען ווערדען
קאנעטע.

וועגן זיין, דאך דען היינען, דייער איבענשטאנד אין אונסערעס קריסטע
ניכט אין דייעסע וואסע אייגענעסען האט, זאנדערן זיך אונסערע שוחטים
אונד חזנים גראסטענעהייט יראי שמים, ניכט אונערפֿאהרען אין דען יידישען
שריפֿטען אונד בעטהיינען זיך ניכט אן אביגענעהייטען אונדאויכען זי.
וואהענקיפֿטען; זא ערפֿאהרען וויר דענאך ניכט דייעטע וועגיגען, דאס
וואכע דעריינען זיך וואלכע זי שולדען קאמיונען אונסען, אהנע יעדאך דייע
נאמען יענער אינדיפֿידוען טפֿעניגען זי ערפֿאהרען. וויר זעהען אונס דאזער
פֿעראנאסטע, דייע רעספעקטען העררען קאמיוניקאציע אונדען דייעסע האַסט וויכטיגען
אונזען ערנסטעס אויסגראדערן, וואלכע איינע אונדען דייעסע האַסט וויכטיגען
געגענטענדע זונענדיען, דייען שוחט אונד דון זיך פֿונקטען אויסערעכט.
האנטען דער איהס אויסגעגענענען פֿערהאנטענען אבזאולוטען, אונד
יעדע אבזוייסען הייען ווייעס דעריינען, אונס זי בערייטען. איס איינע.
רעסע אונסערער היינען רעליגיעזע וועלכע יעדען איסראעליטען פֿערפֿאליכטען.
נאך קראפֿטען זיך אויסערעכטענען אונד בעפֿעסטיגען דעריינען בייאנטראגען,
וואלכען וויר איהען וואלכע זיך אויסגעבען, אונד זייענען ניכט, דאס זיע גערייט
בערייט זיין ווערדען, אונסערער היינען רעליגיעזען דייעסען טריבט זי זעהען.
אנדערשייטע איסט זיע אבער אויך איינע אהנע פֿאליכט פֿיר זיע, וויט אונזען
איהרען קראפֿטען דאזען זי ווירקען, דאס דער זייעס ווייעס ווירדיגע שוחט.
וויך זיך דער איהס געביהרענדיען אנטען זייעס דער געוויינדע, ערפֿרייען
קאנעטע, אונד דעסען געהאט ניכט זיך געשוואוערען, זאנדערן איינער
זייען בעדיירעניסען ענטפֿערענדיען זייען, דאזען זיע פֿאן נארהונגען אונד
בערייטע, אונדאויכען געבעטע גען היינען זענען אונד גאטעס זענען זיע.
פֿאלינען קאנעטע.

אין דייעסער יערווארטונג זייענע אנטענעסען.

קאמיונע, זיך יא וואכען דער זייען.

דער אבערהאנדעלער, פֿראקסיענע דעס
קאמיוניקאציע.

הקטן יזעה ווייך זיך בן כ"ה ראובן ווייען
קוין זי.

דערהמענטש פיר אנגעהערדע אונד פונקטיאנירעדע שוחטים וכדוקים דעם קאלמארער קאנסיסטאריאל־בעצירקס.

א

דער אנטגעהערדע שוחט זבודק האט זיינע אנטזעלונג וינדעסטענס 6 וואכנטע פֿארדער אן דען אבער־ראבבינער שריפטליך איינזעהנדען, בעפֿאר דערזעלבע נאָ איינעם דעספֿאוויגטן עקסאמינן נוגעוואסען ווירד; דאזיט דער אבער־ראבבינער איינזעהנדע דיעסער זייט, גענויע ירקונדיגונגען איבער דיע בעפֿאהונג דעס אספיראנטן איינזוליעהען אים שטאנדיג זיינ, בעלזגליך דעססין רעזיגיאטן אונד וואראוישען זיבענסוואנדלעס.

ב

דער אספיראנט ווירד ניכט צעהר נאָ דעם עקסאמינן ערשיינען, אום בים זיך דערזעלבע פֿאהיג געוואלט, המשה הומשי תורה אונד תפלות כל השנה פֿאווישטאנד, איבערזעטען נאָ קאנצען, אויך מאל ער זיך וואו האָליך דיע קעננט, בים דעם זאגענאנטען פֿרשן נאָוויגען.

ג

דיע ערוויבנים נאָ אואיסזונג דער שחיטה ווירד דעם אספיראנטען נאָ לאָן ערשהייט, וועגן דערזעלבע דייע דיני שחיטה ובדיקות של הגאון מהררייז וצלה ה גרינדליך צעלערנט האט; אונד געניגט עס דאזער ניכט, דאס דיער.

זעלבע דייע אן איהן נאָ שטיצנדיגען פֿראגען און היבראייזער שפראכע בעאנטווארטען קאנן, זאנדערן וואס ער זאָלע אויך און דער פֿאוקסישפראכע געהאָריג נאָ ער קומרען פֿערהאָנגען.

ד

דעזייענדיגען, וועלכער דייע ערוויבנים נאָ פֿאוויזעהונג דער שחיטה ערהאָנט ווירד עס נאָ פֿעליכט געוואלט, דייע דיני שחיטה ובדיקות מהררייז וואוואהן, אום אויך פירוש המקרא והתפלות נאָ וויצערהאָלען, אויך ווירד דערזעלבע זיך פֿארטאן בעשטרעבען, זיך און דען יידישען וויסענשאַפטען ווייטער אויסנאָ בילדען, דאזיט דייע זעהרע דעם העררן און זיינעם זאנדע אונד גאטעספֿורכט פֿאר זיינעם זאגענדיכטע זייט, אום שטעטס נאָך דען פֿארשריפטען דער הייזגען רעזיגיאטן, אונד דען און אויסראמען בעשטיהענדיגען הייזגען געברייכען געהאָס, נאָ זעבען.

ה

דערזעלבע ווירד שטעטס איינען טאדעוואסען זעבענסוואנדען בעאבזאכטען, פֿאן נאָוואזענדיגען קינדען נאָך שערנען, שפייזען, טאנצען אונד דערבליכען, פֿערנע בויבן, אונד שטעטס דייע האָע וויכטיגקייט זיינעם בערוואַפֿעס אים אויגע האָבען. ער ציעלענדיק, דאס איינע גאנצע געוויינדע אויסראמען רעזיגיאטעס נאָוויגען אויך איהן זעטען, אונד דורך איהן דער הייזגען פֿארשריפט דער רעזי גיאן, מצות שחיטה, נאָ ענטשפֿרעכען גאָיבט; וועגן דאזער זיינע געלאָקען דיעסען הייזגען בערוף אירגענדוואו אויסער אַכט זיעסען, אונד זייט ניכטיגען אונד אונזיטיגען דינגען זיך בעשאַפֿטיגטען, ווירד ער קיינעסוועגס דיעסער האַלדעייזגען פֿעליכט ענטשפֿרעכען, אונד קאָנצעטע אויך זאָלע ווייסע דיו, זייכט מאַכיל טרפות לישראל זיין, זינדגען אונד פֿיענע אַנדערע זייט שווערער זיבע בעוואָנטען. ער צעהרנדיגע, דאס עס הייזגען אויפֿגאבע איהם איסט, פֿאווי קאָווענעט אונד פֿארטוואָהרענדע אויפֿווערקוואָקייט דער וויכטיגקייט זיינער פֿונקטיאן נאָ ווידענען, אונד האָלע דאזער אַוויס דאס זיענדיגע זייט פֿאן זיך ענט, פֿערנט, וואס אירגענדוואו זייכטיגקייט הערבייא נאָ פֿיהרען געזאָגטע זאָרע.

ו

קיין שוחט דארף אים צעזירקע איינעם אַנדערן דיא פֿונקטיאן דער שחיטה פֿערזעהען, אָהנע פֿאן דעם אבער־ראבבינער היענא אויטאריטעט נאָ זיין; וועגן ניכט בייא פֿעהרדיגערונג אַדער און אַוועסענדייט דעם אַגעשטעוואָנטען שוחט,

